

LA BIBLIOTECA DE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'ELX. UN CENTRE DE DOCUMENTACIÓ AL SERVEI DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

Clara E. MARTÍNEZ TEVA

Biblioteca-Centre de Documentació Formació del Professorat d'Elx
Extensió CEFIRE d'Alacant

Resum: S'explica una breu història de la B-CD de Formació del Professorat d'Elx des del seu naixement, fa 30 anys, com a Biblioteca del CEP d'Elx, fins a l'actualitat com a extensió del CEFIRE d'Alacant. Mantenint una missió invariable al llarg de tots aquests anys, que és satisfer les necessitats formatives i informatives de tota persona relacionada amb el món educatiu. És una biblioteca especialitzada en educació i didàctica pel contingut dels seus fons i pública perquè està oberta a totes les persones que sol·liciten aquest tipus d'informació. S'expliquen de forma detallada tots els serveis que ofereix als seus usuaris tant presencials com virtuals.

Paraules clau: Elx, CEFIRE, CEP, biblioteca, recursos educatius

Title: Library of Elx teacher training. A documentation center at the service of teachers.

Abstract: The history of B-CD in the training of teachers a Elx is presented. A brief review of his origins is also included, from its initial organization as the CEP Library in Elx 30 years ago, until nowadays as an extension of CEFIRE in Alicante. The main target has remained in time: fulfill the formative and informative necessities of all those people related to the educational world. This is a library specialized in education and didactics according to the contents of its materials. Besides, it is public since it is opened for all those people who request this kind of information. It also explains in detail all the available services that it offers to its users, both onsite and virtual.

Keywords: Elx, CEFIRE, CEP, library, educational resources.

1. PRESENTACIÓ

Aquesta Biblioteca-Centre de Documentació (B-CD) es va iniciar amb la creació del CEP d'Elx l'any 1985. El Govern Valencià pel decret 12/1985 de 14 de febrer va crear els CEP (Centre de Professors) de la Comunitat Valenciana. Aquests centres foren creats amb caràcter

comarcal per al desenvolupament de la formació permanent del professorat no universitari. Correspon a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, la promoció, creació i coordinació dels Centres de Professors, així com la determinació de l'àmbit geogràfic dels mateixos. En aquest decret es va considerar la Biblioteca com un instrument de suport per al compliment de l'objectiu fonamental dels CEP, l'actualització científica i didàctica del professorat no universitari adscrit a l'àmbit d'actuació de cadascun d'ells (en el cas d'Elx, la Comarca del Baix Vinalopó). Per realitzar les tasques i les funcions de la biblioteca especialitzada, es va incloure en la seua plantilla un lloc de treball de l'administració especial denominat Ajudant d'Arxius i Biblioteques, per organitzar la col·lecció des de l'inici i posar-la a disposició del professorat i així contribuir a satisfer les seues necessitats formatives i informatives.

La B-CD especialitzada en educació, naix amb la creació del CEP d'Elx i la seua importància queda reconeguda en el Decret 42/1993 de 22 de març, quan entre les noves funcions dels CEP es recull la de «facilitar als centres escolars i al professorat del seu àmbit d'actuació un servei de documentació i difusió dels materials adequats al seu desenvolupament curricular».

Al setembre de 1997 pel Decret 231/1997 es transformen els CEP en esdevenir CEFIRE (Centre de Formació, Innovació i Recursos Educatius) de la Comunitat Valenciana. La B-CD ix reforçada en aquest decret ja que entre les funcions dels CEFIRE hi ha la de «posar a disposició dels centres educatius i del professorat els fons documentals i bibliogràfics i els mitjans audiovisuals, així com tota la documentació i els materials que faciliten el desenvolupament curricular en els centres docents», el CEFIRE feia aquesta funció a través de la seua B-CD.

Fig. 1. Secció de novetats i informació bibliogràfica.

L'any 2011, les Biblioteques dels Centres de Formació, Innovació i Recursos Educatius (CEFIRE) per fi van ser reconegudes explícitament com a part del Sistema Bibliotecari Valencià, per Resolució de 25 de maig de 2011 de la Conselleria de Cultura i Esport. D'aquesta manera, quedaren integrades, igualment que altres biblioteques especialitzades dependents d'institucions públiques de la Generalitat Valenciana, a la Xarxa de Biblioteques Especialitzades i Centres de documentació de la Comunitat Valenciana (BEGV).

Un any més tard, per la Resolució del 27 d'agost de 2012 de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, se suprimiren les seus dels CEFIRE de diverses localitats entre elles la d'Elx i es va produir un canvi en l'estructura de la Xarxa de Centres de Formació, Innovació i Recursos Educatius de la Comunitat Valenciana. Aquesta resolució va suposar la desaparició de diverses biblioteques dels CEFIRE suprimits. Però, tot i la supressió del CEFIRE d'Elx, el Servei de Formació del Professorat va considerar necessari mantenir la B-CD del CEFIRE d'Elx tant per la importància del seu fons documental com pels serveis que prestava als seus usuaris, i va passar a denominar-se Biblioteca de Formació del Professorat d'Elx-Extensió CEFIRE d'Alacant, dependent directament d'aquest CEFIRE, ja que la comarca del Baix Vinalopó, excepte Crevillent, va quedar dins del seu àmbit d'actuació.

Actualment, a la Comunitat Valenciana, de les dotze Biblioteques dels CEFIRE que hi havia, en queden solament tres B-CD que compten amb personal a temps complet a València, a Torrent i a Elx. En aquesta minimitzada xarxa treballem cooperativament i mantenim unes directrius i mitjans comuns per poder garantir la qualitat del nostre servei que pretén adaptar-se en tot moment a les noves demandes i necessitats. La nostra prioritat és rendibilitzar els nostres recursos al màxim i posar-los a disposició dels nostres usuaris tractant de ser com més eficaços possibles.

En les últimes disposicions legislatives referents als CEFIRE, no s'esmenta de manera explícita cap funció relacionada amb les B-CD, si bé en el preàmbul de l'Orde 64/2012, de 26 d'octubre, de la Conselleria d'Educació Formació i Ocupació, per la qual es desplega el Decret 231/1997, de 2 de setembre, on es regula la creació, estructura i funcionament dels Centres de Formació, Innovació i Recursos Educatius de la Comunitat Valenciana s'estableix que «L'actualització didàctica i metodològica del personal docent en els centres educatius ha estat i és una prioritat de la Comunitat Valenciana» i en l'Orde 65/2012 de 26 d'octubre s'afirma que «la formació permanent del professorat és un dret i una obligació i que millora la qualitat educativa». Per acomplir els objectius que marca la llei, els docents necessiten tenir accés tant als recursos materials com a una

informació actualitzada que els permeta mantenir la seua formació continua. Comptar amb una B-CD especialitzada en documentació educativa, tant física com digital, amb un fons perfectament ordenat i disponible al servei de tota la comunitat educativa li dóna un valor afegit i complementari a les activitats de formació del professorat.

Al febrer de 2015, la B-CD va complir 30 anys des de la seua posada en funcionament i durant aquest període ha tractat de complir amb la finalitat per a la qual va ser creada, satisfer les necessitats d'informació i de documentació necessàries per a exercir l'activitat docent i la formació contínua del professorat. En aquest context, podem considerar com el seu primer usuari els assessors que desenvolupen la seua tasca en els CEFIRE d'Alacant, Elda i Oriola, encara que està oberta a tots els centres docents i a professionals i estudiosos del món de l'educació. A hores d'ara, l'accés és lliure a tots els ciutadans interessats en temes educatius.

La B-CD de Formació del Professorat, té les seues instal·lacions a la planta baixa d'un edifici de propietat municipal, on era el CP Festa d'Elx, en l'Avinguda Mestre Melchor Botella núm. 10, al barri de Carrús. Comparteixen el mateix edifici el CEPA Municipal Ramon Gil Bonanza i els Serveis Psicopedagògics Escolars, SPE A1 i A8, d'Elx.

2. FONS

Pel que fa a la seua temàtica, és una B-CD especialitzada en pedagogia, psicologia i didàctica, el seu fons s'ha constituït al llarg d'aquests anys amb la finalitat que el professorat tinga al seu abast un conjunt ordenat i actualitzat de documents tant de materials curriculars com de transversals en diferents suports, incloent-hi les publicacions electròniques que són d'accés lliure a la web. Davant la gran quantitat d'informació disponible, resulta evident que una de les funcions més importants consisteix a realitzar una selecció adequada que garanteix la qualitat dels recursos que ingressen a la B-CD i la seua actualització permanent, per poder cobrir les necessitats de tots els usuaris als quals serveix, ja siguen presencials o virtuals. El fons es va ampliant amb referències bibliogràfiques actualitzades que tracten de donar resposta a nous reptes educatius amb els quals s'enfronten els docents: competències, neuroeducació, educació emocional, aprenentatge cooperatiu, assetjament escolar, incorporació de les TIC en els processos d'aprenentatge, atenció a la diversitat, tutoria, animació lectora, plurilingüisme, etc.

La col·lecció es compon de monografies, obres de referència, recursos electrònics, i DVD. En l'actualitat, hi ha registrats més de 16.500 títols. També posseeix una extensa col·lecció de publicacions periòdiques. Ara mateix, la B-CD està subscripta a 30 títols de revistes relacionades amb temes educatius tant generals com per àrees. La

major part d'elles es publiquen en paper i formatació digital, aquest últim format facilita la difusió dels articles, ja que es poden enviar en format pdf als usuaris que ho sol·liciten a través del correu electrònic sense necessitat que hagen d'acudir a la biblioteca: *Cuadernos de Pedagogia*, *Aula d'Innovació Educativa*, *Guix*, *Organització i Gestió Educativa (OGE)*, *Ensenyament de les Ciències*, *Revista d'Educació*, *Comunicació*, *Speak Up*, *Articles*, *Alambique* i moltes altres.

Tot el fons és de lliure accés excepte els materials audiovisuals i les publicacions periòdiques.

Fig. 2. Fons de lliure accés ordenat d'acord amb el criteri CDU.

3. SERVEIS

El gran potencial que ofereix internet ha servit tant per desenvolupar nous serveis com per ampliar els tradicionals, així ha facilitat l'accés a major nombre de persones i la personalització dels contactes amb usuaris «virtuals» a través d'internet i del correu electrònic.

S'ha creat una llista de distribució en la qual s'inclouen els correus electrònics d'assessors dels CEFIRE, d'inspectores d'educació, de centres educatius, de personal adscrit als SPE d'Elx, a més de les adreces d'un elevat nombre d'usuaris docents i no docents que van sol·licitar ser donats d'alta en aquesta llista. Tots ells reben en els seus correus els productes documentals elaborats per la B-CD, a més dels sumaris de les revistes i informació puntual sobre els nous recursos d'àmbit educatiu i psicològic que apareixen a la web. Per a ser-hi inclòs, únicament cal sol·licitar-ho per correu electrònic a: biblioelx@edu.gva.es

Catàleg automatitzat. El sistema de gestió bibliotecària a través d'internet ha permès tenir un Catàleg Col·lectiu de les B-CD dels CEFIRE, Lluerna. És un catàleg on-line i en l'Opac podem fer la

cerca sobre el fons d'una biblioteca concreta o sobre el fons de diverses d'elles. http://www.begv.gva.es/cefiregv/val_tcef.html

Consulta en sala. La sala de consulta té una capacitat de huit places i l'accés es lliure. Podem trobar monografies ordenades seguint la Classificació Decimal Universal, la secció d'Obres de referència, expositors amb les novetats bibliogràfiques i d'altres com els darrers números rebuts de les publicacions periòdiques. S'accedeix a la resta de material sol·licitant-ho al personal de la biblioteca.

Préstec, renovació i reserva de documents. El préstec és un servei públic i gratuït que permet usar els llibres i altres materials especials fora del local de la biblioteca. Aquest servei també inclou la renovació del material o la reserva en el cas que estiguen prestats, a través del correu electrònic o el telèfon. Es fan tres modalitats de préstec: Individual (permet 3 llibres per usuari durant una periodicitat de 15 dies); (Col·lectiu: a centres docents i permet traure un lot de llibres); Interbibliotecari (permet ampliar els recursos bibliogràfics de la Biblioteca, facilitant l'accés a publicacions existents en les B-CD d'altres CEFIRE que compten amb personal bibliotecari, en l'actualitat, els de Torrent i de València).

Informació i referència. Permet als usuaris obtenir la informació o els documents necessaris per a la docència, investigació i la formació en l'àmbit educatiu, així com resoldre qualsevol dubte sobre el funcionament i ús dels serveis de la B-CD. Aquesta atenció personalitzada pot ser presencial, telefònica o per correu electrònic.

Assessorament a biblioteques escolars. Sempre s'ha considerat com un servei fonamental de la B-CD assessorar el professorat que ho sol·licite tant en l'organització com en la dinamització de la biblioteca escolar.

Pàgina web de la biblioteca. Pretén augmentar la visibilitat i donar major difusió a tots els serveis que s'ofereixen. A la pàgina trobem informació general de la Biblioteca de Formació del Professorat d'Elx, accedim als productes documentals que es van elaborant: butlletí de novetats, dossiers temàtics, "La biblioteca recomana"; i, a més, en l'apartat Hemeroteca visualitzem les cobertes de totes les revistes a les quals està subscripta la biblioteca, amb enllaços a la pàgina web de cadascuna, permetent d'aquesta manera consultar els seus sumaris. <http://cefireelx.edu.gva.es/biblioteca/1-1biblioteca.html>

Butlletí de novetats legislatives del DOCV i BOE. S'hi envia diàriament per correu electrònic tota la legislació d'àmbit educatiu que apareix diàriament tant en el DOCV com al BOE. S'hi adjunta l'adreça electrònica i el pdf amb el text complet.

Alerta de sumaris de les revistes a les quals està subscripta la biblioteca. S'hi envien per correu electrònic els sumaris de les revistes segons les anem rebent a la biblioteca.

Servei de préstecs d'articles de revista a través del correu electrònic. La B-CD proporciona als usuaris que ho sol·liciten articles complets en pdf de les revistes subscrietes respectant les restriccions legals corresponents.

Butlletí de noves adquisicions. S'elabora periòdicament un pdf amb les ressenyes bibliogràfiques i documentals de les noves incorporacions al fons de la B-CD amb imatges d'algunes cobertes. Procurem que tinga una periodicitat bimensual.

«**La biblioteca recomana**». Mensualment, s'hi envia per correu electrònic un document amb quatre monografies considerades d'especial interès per als docents, que conté la coberta de cadascuna amb les seues dades bibliogràfiques i una ressenya completa.

Bibliografies temàtiques. Es realitza una selecció de referències bibliogràfiques del fons de la B-CD sobre alguns camps temàtics triats per la seua actualitat o perquè poden ser d'interès per als nostres usuaris. Quan el document es troba en línia se n'ofereix l'enllaç. La difusió de les bibliografies es fa per correu electrònic i quan es consideren rellevants es penjen a l'apartat de dossiers documentals de la pàgina web de la biblioteca.

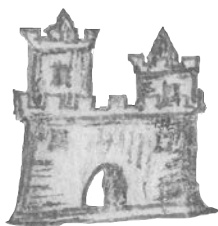
Actualment, ens trobem en un moment on l'augment de recursos a internet obliga a modificar els hàbits de cerca i recuperació de la informació, en el nostre treball es fonamental saber filtrar la informació per poder delimitar la cerca del que necessiten els nostres usuari i respondre al més aviat possible a les seues demandes.

Professionalment la Biblioteca de Formació del Professorat d'Elx està vivint una època de transició i evolució de concepcions, de models i de tendències d'acord als sistemes de suport a la comunitat educativa. En un futur, seria desitjable poder reforçar la nostra posició en l'àmbit de les biblioteques especialitzades en Educació amb la finalitat de tenir una major presència social, donar-li un major protagonisme a tot el fons documental que poseeix i, sobretot, anticipar-nos a les necessitats informatives i formatives dels docents i dels centres educatius de la nostra comarca.

4. LEGISLACIÓ

- Reial Decret 2112/1984, de 14 de novembre, pel que es regula la creació i el funcionament dels Centres de Professors (BOE de 24/11/1984).
- Decret 12/1985, de 14 de febrer, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual es regula la creació i funcionament dels Centres de Professors de la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 234 de 07/03/1985).
- Decret 42/1993, de 22 de març, del Govern Valencià, pel qual es regulen la creació, l'estructura i el funcionament dels centres

- de professors de la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 1993 de 29/03/1993).
- Decret 231/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual es regula la creació, l'estructura i el funcionament dels Centres de Formació, Innovació i Recursos Educatius de la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 3073 de 08/09/1997).
  - Resolució de 25 de maig de 2011, de la Conselleria de Cultura i Esport, per la qual s'integren en la Xarxa de Biblioteques Especialitzades i Centres de Documentació de la Comunitat Valenciana les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat Valenciana (BEGV) (DOCV núm. 6540 de 10/06/2011).
  - Resolució de 27 d'agost de 2012, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, per la qual se suprimeixen les seus de CEFIRE de les localitats d'Alcoi, Alzira, Benidorm, Elx, Gandia, Godella, Ontinyent i Sagunt (DOCV núm. 6855 de 05/09/2012).
  - Orde 64/2012, de 26 d'octubre, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, per la qual es desplega el Decret 231/1997, de 2 de setembre, pel qual es regula la creació, estructura i funcionament dels Centres de Formació, Innovació i Recursos Educatius de la Comunitat Valenciana (DOCV de 31/10/2012).
  - Orde 65/2012, de 26 d'octubre, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, que estableix el model de formació permanent del professorat i el disseny, reconeixement i registre de les activitats formatives (DOCV de 31/10/2012).